

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ: УРЯДУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО

*Матеріали щорічної Міжнародної науково-практичної конференції
(Київ, 18 квітня 2025 р.)*

*За загальною редакцією
Л. Г. Комахи, Т. П. Паламарчук*

Київ
2025

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 15 від 7 травня 2025 р.)

Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього : матеріали щоріч. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 18 квіт. 2025 р.) / за заг. ред. Л. Г. Комахи, Т. П. Паламарчук. Київ : ННІ ПУДС КНУ, 2025. 338 с.

У матеріалах щорічної Міжнародної науково-практичної конференції висвітлено результати наукових досліджень із актуальних питань, що охоплюють напрями: державне управління у час війни і повоєнної відбудови: новий досвід, нові підходи; публічне управління в умовах кризових ситуацій: теорія та практика; безпековий вимір формування нового світового порядку; сучасний парламентаризм: національні і глобальні виклики; Крим у парадигмі Української держави: сучасні реалії та перспективи; євроінтеграційна політика в умовах глобалізаційних викликів: трансформація урядування та адаптація до європейських стандартів.

Видання розраховане на наукових, науково-педагогічних працівників, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, громадських діячів та інших заінтересованих осіб.

УДК 351/354:327:316.4]»2025»(06)

Матеріали щорічної Міжнародної науково-практичної конференції подаються в авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за фактичні помилки, достовірність і точність інформації, автентичність цитат, плагіат, правильність фактів та посилань несуть автори.

© Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2025

СЕКЦІЯ 1. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У ЧАС ВІЙНИ І ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ: НОВИЙ ДОСВІД, НОВІ ПІДХОДИ

Гліб АЛЕКСІН

КОНЦЕПЦІЯ GOOG GOVERNANCE В (ПО-)ВОЄННІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ 9

Роман АЛІСВ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ПІД ЧАС ДІЇ
ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ 12

Сергій АНДРЕЄВ

МЕТОДОЛОГІЯ ГАЛУЗІ НАУКИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК КОМПОНЕНТА МАГІСТЕРСЬКИХ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ З ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ 15

Мар'яна БІРЮК

ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ
В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 17

Ольга БОБРИК

ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ДОБОРУ КАДРІВ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ
В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК 20

Ірина БОВСУНІВСЬКА

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ВИКЛИКИ,
ДОСВІД, ІННОВАЦІЇ 23

Оксана БОЙКО

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ: ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У ЧАС ВІЙНИ 25

Геннадій БОНДАРЕНКО

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДЗВІТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ
ОРГАНІВ ПЕРЕД ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ 27

Андрій БУЄВИЧ

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ 29

Ірина БУРКОВСЬКА

СТРАТЕГІЧНЕ КОНСТРУЮВАННЯ ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ В ПАРАДИГМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ 32

Анастасія ГАЛАДЖІЙ

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ 35

Тетяна ГОРДІЄНКО

ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ 38

Андрій КОЗЛЕНКО

ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ
ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ 40

Анна КОМІСАРЕНКО

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ 43

Олександр КОРНІЄНКО

ОСНОВНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ ВІДБУДОВИ 45

Олег КОСТЮЧЕНКО

АДАПТАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДО ВИКЛИКІВ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД 47

Олег КУНЦІН

ЕЛЕКТРОННЕ БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ 49

Сергій ЛУКІН, Антон МЕЛЯКОВ

ОСВІТНІ ПОТРЕБИ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ В УКРАЇНІ 51

Юліана МАКАРЧУК

СТІЙКІСТЬ, РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 53

Богдан МАЛЕНКО

РЕФОРМА УПРАВЛІННЯ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ: ШЛЯХ ДО ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ 55

Аліна МАРУСЕНКО

ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНО-ВЛАДНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ 57

Армен НАЗАРЯН

РАДИ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТВОРЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ 59

Igor ТКАСЧЕНКО

POST-WAR ELECTIONS AS A FACTOR FOR ADAPTATION OF PUBLIC ADMINISTRATION TO
GLOBALIZATION CHALLENGES IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S EU INTEGRATION 61

Тетяна ЧОВГАНЮК ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ З МЕТОЮ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ТА ПРОГРАМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ	64
Ганна ЯЩЕНКО ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕІНТЕГРОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ: ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ В ГЛОБАЛЬНИХ ВИМІРАХ.....	66
СЕКЦІЯ 2. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	
Silvia DULSCHI THE ROLE OF PUBLIC POLICIES OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN PROMOTING THE NATIONAL INTEREST AND IN RESOLVING THE TRANSNISTRIAN CONFLICT	68
Lucian VULPOIU THE ROLE OF LOCAL PARTNERSHIPS IN SUPPORTING SOCIALLY DISENGAGED YOUTH: A ROMANIA - REPUBLIC OF MOLDOVA - UKRAINE ANALYSIS	71
Ірина АНТИПЕНКО, Ліна СТОРОЖЕНКО, Владислав МИХНО ЦИФРОВИЙ СУВЕРЕНІТЕТ І СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ: НОВІ ПАРАМЕТРИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ МЕРЕЖЕВОГО ПОРЯДКУ	73
Тетяна БЕВЗ СОЛІДАРНІСТЬ ЯК ОСНОВА СТІЙКОГО УРЯДУВАННЯ: МІЖ ДЕРЖАВОЮ, ГРОМАДАМИ ТА ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ	75
Оксана БИЧКОВА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	77
Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ КРИЗ	79
Наталія ГОЙ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ	81
Аліса ДЕРБАЛЬ ПОЛІТИЧНІ ВЕКТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРНИХ ОРГАНІВ У КОНТЕКСТІ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ	83
Андрій ДЕХТЯРЕНКО ДОВГОСТРОКОВА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕРЖАВИ У ПОВОЄННІЙ ПЕРІОД.....	85
Angela ZELENSCHI PROBLEM MANAGEMENT IN POLICING	87
Яна ЗІНКЕВИЧ СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ВПЛИВУ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПРОЦЕСІВ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	89
Ілля ІВАНОВ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ	91
Тетяна КОЗАЧЕНКО СВІТОВІ ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ: ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА	93
Марина КОПИЛОВА РЕЛІГІЙНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ ТА НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ.....	96
Сергій КРАВЧЕНКО НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ЛОБІСТСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В АСПЕКТІ МЕТОДІВ ЛОБІЮВАННЯ.....	98
Лариса КУРНОСЕНКО ТАРИФНА ПОЛІТИКА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ.....	101
Ірина ЛАЗЕБНА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ДІАЛОГУ МІЖ ДЕРЖАВОЮ І СУСПІЛЬСТВОМ.....	103
Тамара ЛОЗИНСЬКА СТАТУТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НАСЕЛЕННЯ НА УЧАСТЬ У ВИРІШЕННІ ПУБЛІЧНИХ ПИТАНЬ.....	105
Сергій МАЗУРОВ ГЕНЕЗА МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	107
Олег МАШКОВ, Катерина МУХІНА, Володимир ПРИСЯЖНИЙ, Тамара ОВОДЕНКО ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	109

Тамара ЛОЗИНСЬКА,

доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавського державного аграрного університету
<https://orcid.org/0000-0003-2858-9374>

Tamara LOZYNSKA,

Doctor of Public Administration, Professor, Head of the Department of Public Administration and Administration, Poltava State Agrarian University

СТАТУТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НАСЕЛЕННЯ НА УЧАСТЬ У ВИРІШЕННІ ПУБЛІЧНИХ ПИТАНЬ

Статут як джерело муніципального права [2] для багатьох громад не є принципово новим документом – статuti почали розробляти з 2015 р. новостворені об'єднані територіальні громади з метою врегулювання відносин між органами місцевого самоврядування, представниками бізнесу, громадських організацій, іншими членами громади та забезпечення участі мешканців у вирішенні питань їхнього життєзабезпечення. Наприклад, Статут Білоцерківської сільської об'єднаної територіальної громади тодішнього Великобагачанського району Полтавської області було затверджено вже Рішенням першої сесії VII скликання Білоцерківської сільської ради від 17 листопада 2015 року. Проте прийняття статутів не було імперативною нормою для територіальних громад.

Закріплене в статутах право членів територіальної громади на вирішення публічних питань, тобто забезпечення реального народовладдя, передбачає застосування різних форм такої участі – від проведення місцевих референдумів до здійснення громадського оцінювання діяльності органів місцевого самоврядування [1]. В чинних на сьогоднішній день статутах територіальних громад регламентовані основні форми учасницької демократії, такі, як місцеві референдуми, громадські слухання, місцеві ініціативи, загальні збори (конференції) тощо, як, наприклад, у Терешківській сільській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області [3] та багатьох інших. Однак, пропозиції мешканців громади щодо вдосконалення організації самоврядування, процедур і способів вирішення питань соціально-економічного та культурного розвитку громади органи місцевого самоврядування можуть лише враховувати, а значить вплив громадян на владу усе ще залишається доволі слабким.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо народовладдя на рівні місцевого самоврядування» спрямовано на підтримку та посилення місцевої демократії, яка в складних умовах воєнного часу продемонструвала свою управлінську силу, та встановлює обов'язковість затвердження статутів громад. Закон не встановлює обов'язковість реєстрації статуту територіальної громади в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації, тож статuti є виключно прерогативою нормотворчої діяльності органу місцевого

THE STATUTE OF A TERRITORIAL COMMUNITY AS A BASIS FOR ENSURING THE RIGHT OF THE POPULATION TO PARTICIPATE IN THE SOLVING OF PUBLIC ISSUES

The Law of Ukraine «On Amendments to Certain Laws of Ukraine Regarding Democracy at the Level of Local Self-Government» [1], which is designed to promote the democratization of local life, contains a mandatory provision on the development of charters of territorial communities. It is assumed that a carefully developed charter involving a wide range of local stakeholders should become the main regulatory document of the territorial community, regulating all problematic issues of relations between the authorities and citizens. Therefore, it is necessary to carry out work in territorial communities to revise already adopted statutes in order to bring their content and, most importantly, the development procedures into line with the requirements of the law, as well as to develop community statutes where they are absent. This publication briefly presents the expected positive consequences for the development of participatory democracy.

Keywords: charter, territorial community, democracy, involvement, participation.

самоврядування. У згаданому Законі окреслено й інші форми участі громадян у вирішенні місцевих справ, зокрема: *участь у плануванні та розподілі коштів місцевого бюджету; публічні консультації; громадське оцінювання діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування* [1]. Крім того, закон наголошує на необхідності відображення в статутах способів інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життя громад і залучення молоді до прийняття рішень, а також порядків проведення загальних зборів, громадських слухань, громадського оцінювання, публічних консультацій, здійснення місцевих ініціатив, процедури звітування для голів громад та депутатів місцевих рад.

Визначення законодавством цих нових форм народовладдя обумовлює необхідність перегляду чинних статутів громад з метою приведення їх у відповідність до нових нормативно-правових вимог. Робота над новою редакцією статутів має усунути й ті недоліки в їх розробленні, які були присутні раніше, як то: надмірно формалізовані порядки реалізації форм громадської участі; відсутність Положень, якими регламентовано певні форми участі; використання в тексті формулювань із Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» без конкретизації умов використання в громаді конкретних законодавчих норм тощо. Статути дозволяють упорядкувати залучення громадян до участі в управлінні місцевими справами у різних формах, проте на даному етапі використання, а отже і впорядкування певних форм місцевої демократії є проблематичним. Так, порядок проведення місцевого референдуму і перелік питань, що виносяться на референдум, регулюються законом, але Закон України «Про всеукраїнський та місцевий референдуми» у 2012 р. втратив чинність, а законопроект «Про місцевий референдум» [4] так і не набув статусу закону, тому очевидно в статутах, які мають бути прийняті до 2026 р., не доцільним є встановлення детального порядку проведення місцевого референдуму, тим більше, що під час війни проведення референдумів унеможливлене.

Так само в умовах воєнного стану не можна застосувати норми прийнятого в 2024 р. Закону України «Про публічні консультації», який регламентує проведення публічних консультацій щодо вирішення питань місцевого значення та встановлює три форми проведення таких консультацій: електронні консультації, адресні консультації, публічні обговорення у формі круглих столів, конференцій, зустрічей тощо [5]. Закон набирає чинності не раніше, ніж через 12 місяців після припинення режиму воєнного стану і, відповідно, розроблений в статутах порядок проведення публічних консультацій не можна буде застосувати до завершення війни. Крім того, необхідно ще створити онлайн-платформи для проведення електронних консультацій.

Попри воєнний стан місцеві органи влади, науковці, представники громадських організацій продовжують удосконалювати методологію розроблення статутів і безпосередньо статути. Наприклад, громадська організація «Інститут громадянського суспільства», уже ґрунтуючись на вимогах нового законодавства, розробила модельний Статут територіальної громади [6], який можна адаптувати до умов та особливостей конкретної територіальної громади. Важливо, щоб розроблення статутів **територіальних громад як основи забезпечення права населення на участь у вирішенні публічних питань**, здійснювалося на основі забезпечення неформального громадського обговорення, врахування громадської думки та формування відповідальності населення за прийняті рішення.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо народовладдя на рівні місцевого самоврядування: Закон України від 09.05.2024 № 3703-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3703-20?lang=uk#Text> (дата звернення 09.04.2025).
2. Статут територіальної громади. Теоретична основа або чому це важливо? URL: <https://www.prostir.ua/?library=statut-terytorialnoji-hromady-teoretychna-osnova-abo-chomu-tse-vazhlyvo> (дата звернення 09.04.2025).
3. Статут Терешківської сільської територіальної громади. URL: https://rada.info/upload/users_files/21044349/70715a24beb9f6b606cc6b93cebcb164.pdf (дата звернення 14.04.2025).
4. Про місцевий референдум: проект Закону України від 19.05.2021 № 5512. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71942 (дата звернення 14.04.2025).
5. Про публічні консультації: Закон України від 20.06.2024 № 3841-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3841-20?lang=uk#Text> (дата звернення 14.04.2025) – набирає чинності.
6. Стійкість та розвиток: методичні рекомендації для територіальної громади. URL: <https://www.csi.org.ua/projects/stijkist-ta-rozvytok-metodychni-rekomendacziyi-dlya-terytorialnoyi-gromady/> (дата звернення 14.04.2025)

Сергій МАЗУРОВ,

студент 1-го курсу магістратури (ПУА НАДС) Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Serhiy MAZUROV,

a 1st-year Master's student (PUA NADS) of the Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of the Kyiv National Taras Shevchenko University

Науковий керівник: **Наталія ОБУШНА**, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ГЕНЕЗА МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Резильєнтність активно обговорюється в наукових працях з державного управління, наприклад, у дослідженнях адаптивного управління, а також у практичних керівництвах для місцевого самоврядування, розроблених міжнародними організаціями. У науковому дискурсі резильєнтність походить із екологічних і соціо-екологічних теорій, де вперше було описане як здатність системи зберігати свою ідентичність та функціональність у відповідь на стресові впливи [1]. З часом, адаптуючись до реалій публічного управління, цей підхід набув стратегічного значення – як у глобальному, так і в локальному управлінні.

Гене́за механізмів публічного управління щодо забезпечення резильєнтності на рівні територіальних громад є складним і багато-рівневим процесом, що охоплює як трансформацію управлінських інструментів, так і переосмислення ролі громади в системі державної влади. Поворотним моментом для українського контексту стали події після 2014 року: запуск реформи децентралізації, зміни в нормативно-правовому полі, а згодом – повномасштабна воєнна агресія РФ, яка оголила як сильні, так і вразливі сторони публічного управління на місцях. Резильєнтність громади у цьому контексті стає не абстрактною теоретичною категорією, а реальною потребою у виживанні, збереженні керованості, легітимності інституцій та довіри громадян.

Формування дієвих механізмів публічного управління щодо забезпечення резильєнтності громад передбачає наявність системного бачення управлінських процесів. Згідно з підходом Пітера Сенге, система має розглядатися не як сукупність елементів, а як організм, у якому взаємозв'язки важливіші за окремі частини [2]. Таким чином, механізми публічного управління не можуть бути зведені до окремих процедур кризового реагування – це ціла екосистема інституцій, нормативів, процедур, кадрів, технологій, що функціонують у взаємодії з громадянами. Системне мислення, яке передбачає розгляд взаємозв'язків між елементами системи, дає змогу врахувати не лише прямі, але й часто неочікувані непрямі наслідки управлінських рішень, ідентифікувати вразливі місця у структурі громади, зокрема в плануванні, логістиці, цифровізації, гуманітарній підтримці та комунікації.

Інституційна складова є критично важливою у забезпеченні резильєнтності, адже саме інститути задають правила гри, формалізують відповідальність і визначають межі прийнятної в умовах

GENESIS OF PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS FOR ENSURING THE RESILIENCE OF TERRITORIAL COMMUNITIES

The modern system of public administration in Ukraine faces constant challenges, such as corruption, economic instability, and the consequences of war, which necessitate profound transformations, driven by both global and local challenges. Territorial communities, which form the foundation of the democratic system within the context of decentralization, face the necessity of developing capacities not only for stable functioning but also for rapid recovery in times of crisis. In this regard, the concept of «resilience» increasingly appears in the discussions of scientists and management practitioners – a characteristic that combines adaptability, self-regulation capacity, institutional flexibility, and resistance to shocks.

Keywords: resilience, public governance, territorial community, decentralization, adaptive capacity.